

RUOTSINSUOMALAISTEN VALTUUSKUNTA
SVERIGEFINLÄNDARNAS DELEGATION

Ruotsinsuomalaisten Keskusliitto
Sverigefinska Riksförbundet

Kulturdepartementet

Ku.remissvar@regeringskansliet.se

Remissvar: diariern Ku2019/00550/KO

Demokratins skattkammare *förslag till en nationell biblioteksstrategi*

Sverigefinländarnas delegation och Sverigefinska riksförbundet nedan kallade vi, tackar för möjligheten att skriva ett remissvar till utredningen Demokratins skattkammare *-förslag till en nationell biblioteksstrategi*.

Vi delar förslaget uppfattning om att de sex definierade arbetsområdena för biblioteksstrategin: *samhällets öppna rum, läsning, lärande, forskning, nationella digitala bibliotekstjänster och gemensam infrastruktur*, bidrar till ett demokratiskt samhälle där alla fritt kan ta del av världens samlade litteratur och kunskap för att kunna verka i samhället på egna villkor.

Vi har valt att begränsa vårt svar till frågor som berör de nationella minoriteterna, med utgångspunkt i den sverigefinska minoriteten. Vi vill lyfta fram och kommentera följande:

Samhällets öppna rum

Vi stödjer förslaget att skyndsamt förstärka det nationella stödet till biblioteken där användarna tillhör de nationella minoriteterna, sverigefinnar, tornedalingar, judar, romer och urfolket samer. Enligt bibliotekslagen ska biblioteken ägna särskild uppmärksamhet åt de nationella minoriteterna och personer som har annat modersmål än svenska. Barns rättigheter och rätten för barn att få ta plats i biblioteken ska prioriteras.

Enligt en rapport från svensk biblioteksörening har de svenska folkbiblioteken en mycket begränsad verksamhet riktad mot de fem nationella minoritetsgrupperna. Bara 1,17procent av antalet titlar på fysiska medier är på något av de nationella minoritetsspråken. Det är oklart vilken procentuell andel gäller barnböcker.

Vid fördelning av resurser bör även de tvåspråkiga minoritetsskolornas skolbibliotek beaktas.

En lagenlig strukturerad dialog med sverigefinska minoritetsrepresentanter välkomnas.

Läsning

Vi stödjer strategins tankar om att alla bibliotek utgår från användarens perspektiv oavsett vilka de är och var de finns. Strategin bör rikta särskild uppmärksamhet mot minoritetsbarnens och ungdomarnas läsning vid genomförandet av samtliga insatser som förslagen leder till samt att se över de redan pågående insatserna ur minoritetsperspektiv. Det är mycket viktigt att ett gott utbud av material och verksamhet på minoritetsspråk finns i förskolan, skolan och biblioteken i hela landet för att stödja läsfrämjande och att barn och unga kan använda alla sina språk som resurser.

Lärande

Vi delar strategins slutsats att skolan behöver en utbyggd, välfinansierad och med pedagogiken integrerad skolbiblioteksverksamhet samt att bibliotekets kvalitet är avgörande för ökad likvärdighet i undervisningen. Vi välkomnar förslaget att stödet till landets skolbibliotek ska förbättras genom resursbiblioteken för de nationella minoriteterna och urfolket samerna.

Vi vill påpeka att den sverigefinska minoritetsgruppen med sina ca 720 000 personer är den i särklass största minoritetsgruppen i Sverige. Det finns 66 förvaltningskommuner för finska språket i landet. Behovet av litteratur och medier är i paritet av minoritetens storlek. Detta bör beaktas vid resursfördelning till resursbiblioteken.

Forskning

Vi stödjer förslagens slutsatser och delar uppfattningen om att vetenskaplig publicering är en av forskningsbibliotekens huvuduppgifter och måste ges ett större utrymme. Forskning av nationella minoritetsspråk är inte alltid intressant för förlagen, inte heller forskning skriven på ett nationellt minoritetsspråk. Biblioteksstrategins förslag att publicera forskning kan stärka forskning av nationella minoriteter och deras i språk.

Nationella digitala bibliotekstjänster

Strategins ambition att all utgivning på minoritetsspråken ska vara tillgänglig via alla bibliotek genom digitalisering, som e-böcker eller print on demand kan vara svår att uppnå när det gäller utgivning på finska. Vi föreslår att tillgänglig utgivning definieras i dialog med det blivande nationella biblioteket med fokus på att utforma en angelägen verksamhet som är anpassad för den sverigefinska gruppens behov. Eller också i den strukturerade dialogen med sverigefinska representanter om de nationella minoriteterna är målgruppen som först får tillgång till digitaliserade medier på nationella minoritetsspråk.

Gemensam infrastruktur

Vi anser att ett statligt finansierat nationellt resursbibliotek för den sverigefinska minoriteten är ytterst nödvändig för att tillhandahålla och sprida medier på finska samt att bidra till att synliggöra den finska kulturen, identiteten och språket i syfte att öka kunskapen och förståelsen hos allmänheten. Den sverigefinska minoriteten ska också kunna ta del av litteratur och verka i samhället på egna villkor.

Finlandsinstitutets bibliotek vore lämpligast för rollen eftersom det är det enda specialbiblioteket i Sverige för finsk litteratur. Biblioteket har såväl kompetens som nätverk för att klara ett sådant uppdrag.

Vi föreslår att det nationella resursbiblioteket för den sverigefinska minoriteten får sitt uppdrag av den nationella biblioteksmyndigheten och att nödvändiga medel anslås till verksamheten. Uppdraget att underlätta för folkbiblioteken att leva upp till bibliotekslagens krav om särskild uppmärksamhet för den sverigefinska minoriteten bör ingå i uppgiften.

För att trygga långsiktigheten och kontinuiteten är det viktigt att verksamheten är budget- och inte anslagsfinansierad. En gemensam styrgrupp bör upprättas för att trygga verksamhetens kvalité och utveckling.

2019-10-10

Sverigefinländarnas delegation/
Ruotsinsuomalaisten valtuuskunta

Eivor Olofsson
Ordförande

Sverigefinska riksförbundet/
Ruotsinsuomalaisten keskusliitto

Pirkko Karjalainen
Ordförande

Författat enligt uppdrag
Sverigefinländarnas delegation(
Ruotsinsuomalaisten valtuuskunta

Heli Lindström
Styrelseledamot